

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671 2 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-887(4) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO NR. XIII-2166 95 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-888(4)

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2023 m. balandžio 12 d. sprendimo Nr. SV-S-890 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 ir 2 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-888(4) (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIVP-888(4)), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tobulinti Įstatymo projektą Nr. XIVP-888(4) atsižvelgiant į toliau pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 17 dalyje apibrėžta inžinerinių tinklų sąvoka neapima kilnojamųjų elektros energijos objektų, numatytų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje, ir kilnojamųjų elektroninių ryšių tinklų, numatytų Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 42 straipsnio 4 dalyje, todėl, siekiant teisinio reguliavimo taikymo aiškumo, siūlytina papildyti Įstatymo projekto Nr. XIVP-888(4) 1 straipsniu keičiamą Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų 95 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) statyti statinius ir (ar) įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus, išskyrus inžinerinius tinklus (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) siaurose – iki 10 metrų pločio (įskaitant apsaugos zonų plotį) – žemės juostose ir miško infrastruktūrai priskiriamus inžinerinius statinius ir (ar) įrenginius;“.

2. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIVP-887(4)) 1 straipsniu siūlomam Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 2 straipsnio 20 dalies pakeitimui, tačiau pasiūlyti Seimui tobulinti Įstatymo projektą XIVP-887(4) atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

2.1. Atsižvelgiant į šio nutarimo 1 punkte išdėstytus pasiūlymus, siūlytina atitinkamai pakeisti Miškų įstatymo 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. **Miško žemė** – apaugę mišku žemės plotai – medynai, taip pat neapaugę mišku žemės plotai – kirtavietės, žuvę medynai, miško laukymės, miško aikštės, mažosios miško pelkės, miško medelynai, sėklinės miško medžių plantacijos ir klonų rinkiniai, miškui įveisti skirta žemė. Prie miško žemės priskiriami tuose pačiuose plotuose esantys miško keliai, kvartalų, technologiniai proskiebiai ir linijos, siauros – iki 10 metrų pločio – inžinerinių tinklų (įskaitant laikomų kilnojamaisiais daiktais) ir jų apsaugos zonų užimamos žemės juostos, priešgaisrinės juostos,

medienos sandėlių ir kitų su mišku susijusių įrenginių (griovių, pralaidų, tiltelių, priešgaisrinių bokštų ir kitų) užimti plotai, poilsio aikštelės, žvėrių pašarų aikštelės.“

2.2. Siekiant užtikrinti, kad miško žemėje įrengiami inžineriniai tinklai nedarytų esminės įtakos miško ekosistemai, siūlytina Miškų įstatyme nustatyti konkrečias sąlygas, kurios turi būti įgyvendinamos įrengiant inžinerinius tinklus miško žemėje, ir Įstatymo projektą Nr. XIVP-887(4) papildyti nauju 3 straipsniu:

„3 straipsnis. Įstatymo papildymas 10² straipsniu

Papildyti Įstatymą 10² straipsniu:

„10² straipsnis. Inžinerinių tinklų įrengimas miško žemėje

1. Miško žemėje inžinerinius tinklus (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) galima įrengti nepaverčiant miško žemės kitomis naudmenomis, jei tai nedaro esminės įtakos miško ekosistemai.

2. Inžineriniai tinklai (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) laikomi nedarančiais esminės įtakos miško ekosistemai, jei atitinka visas šias sąlygas:

1) Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytas inžinerinių tinklų (įskaitant laikomų kilnojamaisiais daiktais) apsaugos zonos plotis neviršija 10 metrų ir šioje apsaugos zonoje leidžiama auginti želdinius;

2) įrengiami medynų neapaugusioje miško žemėje arba įrengiami požeminiai inžineriniai tinklai (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) nevykdant miško kirtimo;

3) įrengiami IIB, III ar IV grupės miškuose.“

3. Įstatymo projektu Nr. XIVP-887(4) pakeitus Miškų įstatymo 2 straipsnio 20 dalyje įtvirtintą miško žemės sąvoką, į ją įtraukus siauras – iki 10 metrų pločio – inžinerinių tinklų (įskaitant laikomų kilnojamaisiais daiktais) ir jų apsaugos zonų užimamas žemės juostas, toks reguliavimas nederėtų su Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 25 straipsnio 1 dalimi, reglamentuojančia, kokia žemė priskiriama miškų ūkio paskirties žemei, todėl siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtinto teisėkūros sistemiškumo principo įgyvendinimą, reiškiantį, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, su Įstatymų projektais Nr. XIVP-887(4) ir Nr. XIVP-888(4) siūlytina teikti Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 25 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projektą, šią dalį išdėstant taip:

„1. Miškų ūkio paskirties žemei pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus priskiriama:

1) miško žemė;

2) miško valdose įsiterpusios kitos žemės naudmenos, tarp jų atskirais žemės sklypais nesuformuotos žemės ūkio naudmenos.“

4. Pritarti Įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) tikslui – įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimą Nr. KT187-N15/2020 ir pakeisti Lietuvos Respublikos Konstitucijai prieštaraujančią Miškų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies nuostatą, tačiau pasiūlyti Įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) 2 straipsnio nesvarstyti dėl toliau nurodytos priežasties.

Įgyvendindama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 6.4.9 veiksmą, Nacionalinio susitarimo dėl miškų proceso metu sutartas nuostatas dėl miškų politikos krypties, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimą Nr. KT187-N15/2020, atsižvelgdama į Europos Komisijos 2020 m. rugsėjo 10 d. paklausimą dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 63 ir 65 straipsnių įgyvendinimo,

kuriuo keliama klausimai dėl miškų ūkio paskirties žemės įsigijimo ribojimo, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija rengia Miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Miškų įstatymo pakeitimo projektas). Vyriausybė Miškų įstatymo pakeitimo projektą pateiks Seimui svarstyti 2023 metų rudens sesijoje. Miškų įstatymo pakeitimo projekte numatyta Miškų įstatymą dėstyti nauja redakcija ir atitinkamai pertvarkyti bendrųjų miško reikmių finansavimo sistemą.

5. Nepritarti Įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) tikslui, kad miško valdytojams nustatyti privalomieji atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką būtų naudojami ne tik bendrosioms miško ir valstybės biudžeto reikmėms, bet ir bendrosioms savivaldybės biudžeto reikmėms, dėl toliau nurodytos priežasties.

Įstatymo projekte Nr. XIVP-887(4) numatyta, kad privalomieji atskaitymai nuo pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką nustatomi bendrosioms miško reikmėms ir kitoms bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti. Tačiau taip pat numatyta, kad už šiuos atskaitymus surinktos lėšos būtų skirstomos ne tik į valstybės biudžetą (projekte numatytoms bendrosioms miško reikmėms ir kitoms bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti), bet ir į savivaldybių, kuriose yra miško žemės plotai, biudžetus, skirtus vietinės reikšmės kelių priežiūrai, – 50 procentų į valstybės biudžetą ir 50 procentų į savivaldybės, kurioje yra miško žemės plotas, biudžetą, skirtą vietinės reikšmės kelių priežiūrai. Privalomųjų atskaitymų nuo pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką nustatymo tikslai – bendrosioms miško reikmėms ir kitoms bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti – nederu su už šiuos atskaitymus surinktų lėšų panaudojimu – ne tik valstybės biudžeto (miško ir kitoms bendrosioms), bet ir savivaldybių reikmėms. Atkreiptinas dėmesys, kad ir galiojančiame Miškų įstatyme, ir Įstatymo projekte Nr. XIVP-887(4) tarp tenkintinų bendrųjų miško reikmių numatyta reikmė – bendra kelių ir miško žemės sausinimo sistemų įrenginių priežiūra ir taisymas (remontas). Vykdam šią reikmę prižiūrėti ir taisinti (remontuojami) į Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrę registruotus miško žemės sklypus patenkantys miško keliai, kurie pagal Lietuvos Respublikos kelių įstatymą priskiriami vietinės reikšmės vidaus keliams. Tačiau Įstatymo projekte Nr. XIVP-887(4) numatytas lėšų skyrimas į savivaldybės biudžetą, skirtą vietinės reikšmės kelių priežiūrai, nėra miško reikmės tenkinimas. Vietinės reikšmės (ne miško kelių) kelių priežiūros finansavimas yra ne Miškų įstatymo, o Kelių įstatymo ir Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo reguliavimo objektas. Be to, vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 3 dalimi, su Įstatymo projektu Nr. XIVP-887(4) susijusia medžiaga turėtų būti pateiktas ir pakeitimų poveikio valstybės finansams įvertinimas, nurodant, kiek dėl siūlomų naujų pakeitimų pasikeistų gaunamos įplaukos į valstybės ir savivaldybės biudžetus, kiek pajamų netektų valstybės biudžetas. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenimis, miško valdytojų kasmet sumokama privalomųjų 5 procentų atskaitymų iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką suma siekia apie 10–13 mln. eurų. Pagal Miškų įstatymą, valstybinių miškų valdytojams nustatyti ir 10 procentų atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti. Įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) pasiūlymas bendrosioms miško reikmėms ir kitoms bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti nustatyti 15 procentų privalomųjų atskaitymų iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką valstybinių miškų valdytojams (susumavus galiojančio Miškų įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje numatytus 5 procentus ir 3 dalyje numatytus 10 procentų) sudaro 27–40 mln. eurų kasmet (valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos duomenimis, 2021 m. priskaityta 27,8 mln. eurų; 2022 m. – 43,2 mln. eurų

privalomųjų atskaitymų). Todėl Įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) pasiūlymas už šiuos atskaitymus surinktas lėšas skirstyti 50 procentų į valstybės biudžetą ir 50 procentų į savivaldybės, kurioje yra miško žemės plotas, biudžetą vietinės reikšmės kelių priežiūrai reikštų, kad valstybės biudžetas bendrosioms miško ir kitoms bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti vien iš valstybinių miškų valdytojų atskaitymų netektų apie 13–21 mln. eurų kasmet.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras